

det her dreier sig, virke til at give den store Mængde af Landets større og mindre Landbrugere Leilighed til gennem de Erfaringer, som disse Enkelte have indhøstet, og gennem den Virksomhed, som de, støttede til disse Erfaringer, komne til at udøve, at lære ved at tage Exempel efter de Andre. Jeg tror, at man mere maa betragte de Enkelte, der saaledes nyde Undervisning paa disse Anstalter, som et Slags Missionærer ude blandt den store Mængde for at bringe de Kundskaber, som de have erhvervet, ud iblandt Folket; thi dersom dette ikke var Tilfældet, saa vilde vi handle meget urigtig ved at opretholde saadanne Anstalter kun til Fordel for Enkelte; men de blive berettigede derved, at de Kundskaber, som disse Enkelte have modtaget, komme hele Samfundet til Gode gennem Exemplet. — Jeg maa takke den ærede Ordfører for den Maade, hvorpaa han har støttet Forslaget under Nr. 25. Jeg kender tilfældigvis temmelig nøie de herhen hørende Forhold ved det danske Hædeselskab. Jeg kan, skjøndt det kunde være overflødig, til den ærede Ordførers Ubefaling ogsaa sige min og sige, at jeg ved personlig Tilstedeværelse i den paagjældende Egn, har erfaret, at det er en almindelig Anskuelse hos Befolkningen der, at med al Anerkjendelse af den Virksomhed, som ogsaa andre Mænd have udiøvet i denne Retning, hviler dog nu for en ikke kort Række af Aar Hædeselskabets Fremgang væsentlig paa denne ene Mand, hvis uegenmyttige Interesse for dette for hele Landet saa vigtige Anliggende og hvis udmærkede Dygtighed paa en saa mærkelig Maade har fremmet den. Jeg skal tillade mig at gjøre en enkelt Bemærkning til den ærede Ordførers Fremstilling, som jeg for Øvrigt fuldstændig skal anerkjende. Den ærede Ordfører mente, at det, hvorom det her gjaldt, alene var at oversføre en Lønning fra Krigsministeriets Budget over paa Indenrigsministeriets; men det er virkelig ikke saaledes. Den paagjældende Mand bliver sat a la suite i Ingenieurkorpsen, bliver uden Lønning der og træder fuldstændig ud af Forbindelse med Ingenieurkorpsen. Og — lad mig sige det — det er et ikke ringe Offer, denne Mand bringer, thi det sætter hans militære Stilling i Fare; han træder, som sagt, fuldstændig ud af Forbindelse med Ingenieurkorpsen og offerer sig alene for denne Sag. Krigsministerens Forhold til denne Sag har været dette, at han ikke længere har troet at kunne finde sig i, at Ingenieurkorpsen mangler et af de for samme ved Hærens normerede Numre. Det forholder sig i den Henseende ogsaa saaledes, som den ærede Ordfører har fremstillet det; men den ærede Ordfører sagde tillige, at Krigsministeriet hidtil havde taalt ham i en militær Stilling, uagtet hans Virksomhed kun havde lidet med denne Stilling at gjøre. Dette er ikke ganske rigtigt; thi den Tjeneste, hvori han stod, var Tilsynet med Hovedlande-veiene i Sylland. Man maa erindre, at da Ho-

vedlandeveiene overgik fra Ingenieurkorpsens Bestyrelse som en Statsag til Amtene som en af de større Kommuneager, blev der fra Statens Side betinget en Tilsynsret. Jeg finder det ganske naturligt, at man har ønsket at konservere dette Tilsyn og ikke ganske at bryde Kontinuiteten i det hidtilværende Tilsyn. Denne Mand har bestaaet sig hermed siden 1857; men nu tror Krigsministeriet, ligesom for den militære Tjeneste ikke længere at kunne tilstede Sligt, at den Stund den nye Hærslov af 1867 ikke har paaregnet nogen Ingenieurofficer til denne Tjeneste. — Det ærede Medlem for Veile. Amts 3die Valgkreds har indlagt et godt Ord for Bevillingen til Forstanderen for Beslagsmedien paa Landbohøiskolen, og dette Forslag skal jeg tillade mig at støtte. Jeg skal dertil bemærke, at den ærede Ordførers Betragtning af dette Forhold vilde være rigtig, dersom vi her stode overfor en hel Lønningsklasse; men vi have endnu altid respekteret de fuldt begrundede Forventninger, som er retmæssig Bemyttelse af tidligere Forhold har hjemlet den Enkelte, og jeg skal derfor paa det Bedste anbefale denne Sag, idet jeg vil opfordre det ærede Thing til at stemme imod Forslaget under Nr. 26. — Der er i Betænkningen udtalt af Udvalgets Flertal, at det ligesom tidligere maa gjentage Opfordringen til at forhøje Undervisningsgebyrerne paa Landbohøiskolen; en lignende Opfordring kommer igjen paa et andet Sted, nemlig under Kultusministeriets Budget for Seminarierne. Jeg har ikke kunnet og kan ikke være med til at stille denne Opfordring. Man støtter den med, at man derved tilsigter at lade de Formuende betale og at skaffe Fripladser for de Uformuende (Hør! Hør!). Ja, mine Herrer, det er en overordentlig vanskelig Sag at drage en Grændse imellem de Formuende og de Uformuende; jeg har aldrig rigtig kunnet forstaa den Bestræbelse, som jeg fra det demokratiske Partis Side saa ofte har set fremsat for at vanskeliggjøre Afgangen til den højere Undervisning her i Landet. (Stemmer: Nei, Nei, tvoreimod lette den!) Ja, mine Herrer! den skal betales. Jeg vil da for det Første gjøre opmærksom paa, at naar De saaledes gjentagende have forhøjet Betalingen for Afgangen til de lærde Skoler, saa have De ikke ved Siden deraf gjort det, der maa være en absolut Betingelse, for at den ogsaa kan komme de aldeles Uformuende til Gode; men dette have de ikke gjort; De have ikke erklæret, at de Uformuende strax kunne faae Friplads i de lærde Skoler. Men dernæst siger jeg: Under den stærke Bevægelse i vore økonomiske Forhold er det en komplet Umulighed at drage en Grændse imellem de Formuende og de Uformuende. Den kan i alt Fald ikke drages med Tal; thi der er Personer, som ere formuende med 1000 Rd. aarlig Indtægt, og der er Personer, som ere uformuende med 3—4000 Rd. aarlig Indtægt. (Modsigelse) Det ligger i andre Ting; det viser netop, hvor